

ETIČKI KODEKSI u lokalnoj samoupravi

Zakornitost

Nepriistrasnost

Objektivnost

Transparentnost

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
ponašanja izabranih zvaničnika –
vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj

Zakornitost

Nepristrasnost

Uvod

Vodič za građane/građanke za primjenu Etičkog kodeksa ponašanja izabranih zvaničnika – vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj (u daljem tekstu Etički kodeks) daje praktična pojašnjenja u vezi sa pojedinim, važnim, aspektima primjene Etičkog kodeksa.

Ovaj vodič je, prije svega, namijenjen građanima/građankama Tešnja, kako bi jasnije razumjeli obaveze vijećnika/vijećnica u Općinskom vijeću, a u vezi sa obavezama koje za njih proističu iz Etičkog kodeksa, kao i obaveze tijela Općine Tešanj koja su nadležna za praćenje primjene Etičkog kodeksa.

Takođe, ovaj vodič za cilj ima i povećanje očekivanja javnosti u vezi sa etičkim ponašanjem vijećnika/vijećnica, te povećanje povjerenja građana/građanki u rad Općinskog vijeća. Zbog svoje prirode, kao dokumenta zasnovanog uglavnom na načelima, Etički kodeks zahtijeva pojašnjenja i tumačenja radi njegove bolje primjene u praksi. Iz tog razloga, neophodno je neposredno angažovanje lokalnih vlasti ali i najšire javnosti, kako bi Etički kodeks istinski predstavljao moralni okvir odgovornog ponašanja.

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
ponašanja izabranih zvaničnika –
vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj

Objektivnost

Transparentnost

Etički kodeks

Općinsko vijeće je, na sjednici održanoj u novembru 2005. godine, usvojilo Etički kodeks, a u aprilu 2014. godine izvršene su izmjene i dopune Etičkog kodeksa. Vijećnici/vijećnice Općinskog vijeća, kao neposredno izabrani predstavnici građana Općine Tešanj, uzajamno se obavezuju na poštivanje Etičkog kodeksa, a sve u cilju opravdanja i jačanja javnog povjerenja, ličnog i političkog integriteta i autoriteta koji pripada Općinskom vijeću i njima kao sastavnom dijelu Općinskog vijeća. Vijećnici/vijećnice imaju obavezu da se u cilju obavljanja svojih dužnosti u Općinskom vijeću i prema javnosti u cjelini, pridržavaju slijedećih propisa i standarda:

1) Prioritet zakona i općeg interesa, 2) Integritet, 3) Nesebičnost, 4) Zabranjena mita i korupcije, 5) Otvorenost i odnosi sa medijima, 6) Odgovornost, 7) Izbjegavanje sukoba interesa, 8) Pravilno upravljanje resursima, 9) Profesionalno usavršavanje, 10) Uzajamno poštovanje i uvažavanje.

Etički kodeks obavezuje Vijećnike/vijećnice na etično ponašanje ne samo na u vezi sa službenim dužnostima, već i u širem kontekstu odnosa prema građanima/građankama i javnosti. Vijećnici/vijećnice su dužni da ispunjavaju ove, visoke, standarde uzornog ponašanja, koje u domaćem jeziku označava najviše etičke standarde i moralne norme poželjnog ponašanja pojedinca. Pored principa i normi ponašanja propisanih samim Etičkim kodeksom, vijećnici/vijećnice su dužni da se pridržavaju obaveza koje proističu iz drugih propisa, a posebno onih koji regulišu izborni proces, te sprečavanje sukoba interesa.

Zakornitost

Nepristrasnost

Šta predstavlja kršenje odredbi Etičkog kodeksa?

Svako ponašanje vijećnika/vijećnica koje je suprotno, ili nije u potpunosti u skladu sa principima i pravilima definisanim Etičkim kodeksom predstavlja kršenje odredbi ovog kodeksa. Iako Etički kodeks ne sadrži jasna pravila o tome šta se smatra povredom Etičkog kodeksa, obavezna primjena Etičkog kodeksa podrazumijeva to da je nepostupanje po obavezama ponašanja koje isti propisuje, povreda Etičkog kodeksa.

Tako će vijećnik/vijećnica izvršiti povredu Etičkog kodeksa ukoliko ne prisustvuje sjednicama Općinskog vijeća bez opravdanog razloga, obavlja nespojive funkcije ili ne prijavljuje nastupanje nespojivosti ili sukob interesa, ukoliko prilikom vršenju povjerenih javnih dužnosti promovirše političke subjekte i dr. Često nije u potpunosti jasno da li određeno ponašanje predstavljaju povredu Etičkog kodeksa.

Upravo iz ovog razloga prijavljivanje sumnje u povredu Etičkog kodeksa predstavlja veoma važan mehanizam, jer se bez ovih prijava ne bi moglo ni saznati za ponašanje vijećnika/vijećnica koje možda predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Objektivnost

Transparentnost

Šta mogu/trebaju građani/građanke u vezi sa kršenjem Etičkog kodeksa?

Kršenje Etičkog kodeksa od strane vijećnika/vijećnica, a posebno ona ponašanja za koja je utvrđeno da predstavljaju teže povrede, svakako izazivaju sumnju u zakonit, odgovoran i nepristrasan rad vijećnika/vijećnica.

Ukoliko se ovakvi slučajevi ne rasprave i ne riješe na transparentan način, u skladu sa odredbama Etičkog kodeksa, to može podrivati povjerenja javnosti i u rad samog Općinskog vijeća. Stoga je izuzetno važno da građani/građanke reaguju na svaku sumnju da je došlo do kršenja odredbi Etičkog kodeksa.

Etički kodeks omogućava svakom građaninu/građanki da prijavi sumnju u povrede Etičkog kodeksa. Prijave se vrše Komisiji za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj kao stalnom radnom tijelu Općinskog vijeća. Ova komisija se sastoji od po jednog predstavnika/predstavnice političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata/kandidatkinja iz reda vijećnika/vijećnica i tri člana iz reda uglednih stručnih i javnih radnika/radnica.

Prijava se dostavlja pisanim putem i ne može biti anonimna. Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika neće razmatrati anonimne prijave.

Pored imena i prezimena podnosioca prijave, prijava mora sadržati i kontakt adresu podnosioca prijave, te opis radnje za koju se tvrdi da predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Takođe, u prijavi je potrebno navesti sve dokaze koji se prilažu uz iznesene tvrdnje u vezi sa povredom Etičkog kodeksa i prijedlog eventualnih svjedoka. Iz praktičnih razloga, prijava bi trebala sadržati i podatke o vijećniku/vijećnici za kojeg/koju se sumnja da je izvršio/izvršila povredu Etičkog kodeksa, ukoliko je prijaviocu identitet poznat, ili podatke o okolnostima konkretnog slučaja za koji se tvrdi da predstavlja povredu Etičkog kodeksa (vrijeme, mjesto, o kojoj se radnji/događaju radi i sl.), ukoliko prijaviocu nije poznat identitet vijećnika/vijećnice.

Prijava se podnosi na obrascu koji je prilog Etičkog kodeksa koji se može preuzeti u prostorijama Općinske uprave (šalter sala), Mjesnim uredima Jelah i Tešanj,a, kao i svim mjesnim zajednicama.

Prijava se podnosi u zatvorenoj koverti, na sljedeću adresu:

**Općina Tešanj, Općinsko vijeće,
Komisija za primjenu Kodeksa
ponašanja vijećnika, Trg Alije
Izetbegovića 1,**

sa naznakom „Za Komisiju za primjenu
Kodeksa ponašanja vijećnika“.

Zakornitost

Nepristrasnost

Kakve su obaveze nadležnih tijela u vezi sa prijavama za povrede Etičkog kodeksa?

Svaka prijava se obavezno razmatra od strane Komisije za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika. Postupak se provodi u skladu sa Etičkim kodeksom, te u skladu sa Poslovníkom o radu Komisije za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika.

Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika je dužna započeti sa postupkom provjere navoda iz prijave u roku od 15 dana od dana zaprimanja prijave. Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika je ovlašćena da provede postupak ispitivanja navoda iz prijave i da nakon toga utvrdi da li postoji neka od povreda Etičkog kodeksa.

U vezi sa postupkom ispitivanja prijave, Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika je ovlašćena da utvrđuje sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za rješavanje po prijavi, te je dužna omogućiti svim zainteresovanim strankama da ostvare i zaštite svoja prava.

Nakon provođenja postupka ispitivanja navoda iz prijave, Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika je dužna izraditi izvještaj koji se obavezno dostavlja Općinskom vijeću. Ovaj izvještaj sadrži i prijedlog mjere za vijećnika/vijećnicu, ukoliko Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika utvrdi da je bilo povreda Etičkog kodeksa.

O mjerama prema vijećniku/vijećnici, odlučuje Općinsko vijeće većinom glasova.

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
ponašanja izabranih zvaničnika –
vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj

Objektivnost

Transparentnost

Koje su propisane mjere za povrede Etičkog kodeksa?

Etički kodeks propisuje sljedeće mjere za utvrđene povrede Etičkog kodeksa:

1. **Ukor,**
2. **Javni ukor sa objavljivanjem izvještaja i odluke,**
3. **Novčana kazna.**

Novčana kazna se može izreći uz mjeru ukora, u visini od 10% od mjesečne vijećničke naknade za period od dva mjeseca, te u visini od 20% od mjesečne vijećničke naknade za period od četiri mjeseca, uz mjeru javnog ukora sa objavljivanjem izvještaja i odluke.

Pored navedenih mjera, određene teže povrede, odnosno ponašanja vijećnika/vijećnica u vezi sa odredbama o zabrani aktivnog ili pasivnog podmićivanja, sukobu interesa i dr, mogu biti predmetom postupaka nadležnih organa u okviru prekršajnih, krivičnih ili postupaka za odlučivanje o sukobu interesa, ali se ovi postupci naravno, vode u skladu sa drugim propisima.

Prijavljivanje povreda Etičkog kodeksa veoma je važno i sa ovog stanovišta, jer može omogućiti ili barem povećati mogućnost da nadležni organi saznaju za neetično postupanje vijećnika/vijećnica koje ukazuje na obilježja prekršaja, krivičnih djela, ili povrede propisa o sukobu interesa.

Zakornitost

Nepristrasnost

Kakva su prava građana/ građanki nakon prijave povrede Etičkog kodeksa?

Dužnost je Komisije za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika da obavijesti podnosioca prijave ukoliko zaključi da nije bilo povrede Etičkog kodeksa. O ovakvim slučajevima, ova komisija je dužna obavještavati i Općinsko vijeće, najmanje jednom u šest mjeseci. Takođe, Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika je obavezna da, u slučaju da se za tim ukaže potreba, pozove prijavioca da dopuni ili razjasni svoju prijavu.

Etički kodeks ne obavezuje da se prijavitelac direktno obavještava u vezi sa ostalim ishodima njegove prijave, ali ovakva obaveza Komisije za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika proizilazi iz opštih obaveza transparentnosti rada Općine Tešanj.

Prije svega, Komisija za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika, kao stalno radno tijelo Općinskog vijeća, dužna je da izvještava Općinsko vijeće o primjeni Etičkog kodeksa, te se ovi izvještaji trebaju naći na dnevnom redu sjednica Općinskog vijeća, odnosno kao dio godišnjih izvještaja o radu Općinskog vijeća.

Ovi izvještaji, kao i zapisnici o radu Komisije za primjenu Kodeksa ponašanja vijećnika, dostupni su i na internet stranici Općine. Na kraju, a u skladu sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama, svaki građanin/građanka se može obratiti općinskim organima zahtjevom za slobodan pristup informacijama, te tražiti informacije o postupanju po prijavi povrede Etičkog kodeksa.

Zahtjev za slobodan pristup informacijama može se preuzeti na internet stranici Grada

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
ponašanja izabranih zvaničnika –
vijećnika u Općinskom vijeću Tešanj

**Etički kodeks, kao i druge
dokumente i informacije možete
preuzeti na internet stranici Općine
(www.opcina-tesanj.ba).**